

DIRECCIÓ GENERAL DE PERSONAL DOCENT

TEMARI DEL COS DE PROFESSORS D'ARTS PLÀSTIQUES I DISSENY

DIBUIX ARTÍSTIC I COLOR

Aprovat per l'Ordre de 22 de març de 2004 (BOE núm. 78, de 31 de març de 2004)

1. L'art a Egipte i Mesopotàmia. La pintura mural. El baix relleu.
2. Les cultures prehel·lèniques i Grècia. El cànon. Evolució del sistema de proporcions i la seva relació amb els estils arquitectònics. La representació bidimensional. El dibuix i el color en la ceràmica grega.
3. L'art a Roma. Importància històrica del tractat de Vitruvi. La pintura mural, estils i procediments. El mosaic.
4. L'art bizantí. Concepte, estil i iconografia en els sistemes decoratius. El mosaic i la seva tècnica. Influència a l'Europa romànica.
5. L'art romànic. Els sistemes decoratius i els programes iconogràfics: Escultura i pintura. Tècniques artístiques. Els còdexs miniats.
6. L'art islàmic. Elements de l'estètica islàmica en Al-Àndalus. Composició geomètrica i escriptura.
7. L'art gòtic. Els sistemes decoratius i els programes iconogràfics: la pintura i la vidriera. Tècniques. La miniatura. L'aparició del projecte i els manuals de dibuix.
8. L'art del «Quattrocento». La representació espacial. L'escenari arquitectònic i el paisatge. La pintura. Tècniques pictòriques. Iconografia i iconologia.
9. L'art del «Cinquecento». Dibuix i pintura. La importància del dibuix en totes les arts. Tècniques pictòriques. Mecenes i artistes. El manierisme.
10. El renaixement fora d'Itàlia, la seva difusió. La pintura i el dibuix renaixentista. El gravat.
11. La pintura espanyola del segle XVI. Relació amb la pintura europea. Tècniques pictòriques. L'edició del llibre a Espanya.
12. El barroc a Itàlia. Arquitectura, pintura i urbanisme, relacions i influències. El col·leccionisme.
13. L'art del segle XVII a Espanya. Escoles i mestres més notables de pintura. El dibuix.
14. La pintura barroca a Europa i els gèneres pictòrics. Importància del dibuix, la «factura» o el traçat. El dibuix com a línia i com a taca.
15. Importància del dibuix en la pintura i arquitectura del neoclassicisme. El romanticisme aplicat a la pintura. Els quaderns de viatge. El realisme.
16. Art, artesanía i disseny en el segle XIX.
17. Tècniques pictòriques i gràfiques en impressionistes i postimpressionistes. Influència i presència de la fotografia en les composicions. Influència de l'impressionisme francès a Espanya.
18. Avantguardes històriques. Orígens i desenvolupament. Tècniques de pintura i dibuix.
19. Art i indústria en el segle XX. La Bauhaus, de Stijl, la influència del moviment modern. El disseny i la producció industrial.
20. Concepte d'art des de 1945 fins als nostres dies. Nous materials i suports.

21. L'artista i la societat, les seves relacions a través de la història. Gremi, taller i escola. L'aparició del dissenyador.
22. El concepte del dibuix en els grans mestres centreeuropeus: Holbein, Dürer, Rembrandt, Rubens.
23. El procés del dibuix en la concepció de l'obra dels grans mestres italians del segle XVI.
24. El concepte del dibuix en els grans mestres espanyols del segle XVII.
25. El concepte del dibuix des del segle XX a l'actualitat.
26. Els tractats de dibuix i pintura al llarg de la història de l'art.
27. La definició del dibuix. Percepció i descripció, elements del dibuix.
28. Maneres de veure i dibuixar. Conceptes bàsics de dibuix: anotació, esbós i obra final. Dibuix mimètic. Dibuix descriptiu. Dibuix representatiu. Dibuix expressiu. Dibuix comunicatiu. Dibuix analític i científic.
29. El dibuix de la figura humana. Anatomia morfològica. La representació del moviment.
30. El dibuix en el projecte de disseny. Fases del projecte. El procés creatiu. De la ideació a la realització. El rendering.
31. Anàlisi dels processos cognitius. Percepció i psicologia de la forma: la Gestalt. Teoria de camp. Teoria cognitiva.
32. La sintaxi de la imatge. Elements bàsics de la comunicació visual. Estratègies de comunicació. La manipulació de la imatge.
33. La línia com a element en la creació gràfica. Línia i grafisme. Trames i textures.
34. El clarobscur. La llum definidora de formes. Llum natural i artificial. Representació bidimensional del volum i de l'espai. Els valors tonals en la imatge gràfica.
35. La composició. L'espai compositiu; particions, cànons dinàmics, rectangulars i radials. Elements i formes compostives, modulacions i ritmes, proporció, peso visual i contrapunt. L'expressivitat en l'ordenació de l'espai.
36. La proporció. El mòdul i l'estructura. Xarxes. La proporció en el cos humà. El cànon; diferents concepcions estètiques. L'home com a unitat de mesura. Antropometria i ergonomia.
37. La geometria com a model de l'essencial. Presència de la geometria en la naturalesa i en l'art. Aspectes estructurals. El creixement harmoniós.
38. Física del color. La percepció del color; factors fisicoquímics. L'aparell visual. Color llum. Color pigmento.
39. Mètrica del color. Dimensions del color. Ordenació i codificació dels colors. Teories històriques.
40. Lleis de síntesis dels colors. Gammes. Interacció. Harmonia.
41. Paràmetres psicofísics del color. La significació del color i la seva configuració simbòlica en el llenguatge plàstic tri i bidimensional. L'expressivitat del color. El color en la publicitat i el disseny gràfic.
42. Evolució històrica de l'ensenyament del dibuix. Models en l'educació artística i la seva incidència en la didàctica del dibuix. Mètodes d'aprenentatge del dibuix.
43. Evolució dels materials de dibuix i pintura. Suports. Pigments. Aglutinants, dissolvents i

càrregues.

44. Tècniques seques. Origen i evolució. Suports. Materials i procediments.

45. Tècniques humides. Origen i evolució. Suports. Materials i procediments. Tremp. Aquarel·la. Tèmpera. Tinta.

46. Tècniques grasses. Oli. Encàustica. Tècniques mixtes tradicionals. Origen i evolució. Suports. Materials i procediments.

47. Tècniques pictòriques basades en resines sintètiques. Origen i evolució. Suports. Materials i procediments. Nous materials: pigments i suports. Tècniques mixtes actuals.

48. Dibuix assistit per ordinador. Conceptes generals sobre informàtica aplicada a l'àrea gràfica. Tipus d'aplicacions gràfiques. Imatge informàtica, imatge raster i vectorial. Resolució. Formats. Intercanvis de fitxers.

49. La electrografia i la creació artística. Sistemes electronogràfics d'impressió. Procediments de transferència. Suports. Aplicació als sistemes tradicionals d'estampació.

50. Altres tècniques gràfiques i procediments d'il·lustració. Retoladors. Aerografia. Collages. Fotomuntatges.

51. La tècnica dels dibuixos animats. El mètode Disney. El Storyboard. Els fons. L'animador. El col·lector. L'animació digital.

52. Pedagogia de la creativitat. Mètodes de desenvolupament de la creativitat: Mètode analògic, mètode antitètic i mètode aleatori. La seva aplicació a l'ensenyament del dibuix. Estímul i bloquejos.

53. El dibuix i les tècniques d'expressió en la realització de projectes de les arts aplicades de l'escultura: pedra, fusta, metall.

54. Dibuix i color en els projectes d'orfebreria i joieria. Concepte, tècniques i materials.

55. Dibuix i color i la seva aplicació en la ceràmica. Concepte, tècniques i materials.

56. Tècniques i procediments tradicionals d'impressió: xilografia, calcografia, litografia i estèrgit. Evolució històrica. El gravat i els seus diferents tècniques. El dibuix d'originals en funció de les tècniques d'impressió. Elecció de la tècnica segons el producte final.

57. Les arts gràfiques. Tècniques industrials de preimpressió i impressió. Gravat al buit. Ofset. Flexografia. Permeografia. Processos d'impressió del color. Fotomecànica digital i postscript.

58. El disseny gràfic. Àrees d'actuació. Tècniques de disseny gràfic. La il·lustració, el dibuix publicitari, el cartell: tècniques i evolució històrica.

59. La historieta gràfica. Llenguatge i tècniques de representació.

60. La fotografia. Origen i evolució. Tècniques i maneres expressives. El retoc fotogràfic.

61. De l'artesanía tradicional a l'art industrial. La producció en sèrie. Normalització i racionalització. La representació gràfica en el procés del disseny de productes.

62. El color en l'espai habitable, paràmetres psicofísics. Particularitats de l'ús del color en diferents ambients: habitatge, espais comercials, estands, restaurants, auditoris, etc...

63. El dibuix i el color en el disseny de mobiliari. Història del moble: èpoques més característiques i la seva evolució. El moble actual. El paper del dibuix en el disseny del moble industrial i en l'ebenisteria artística.

64. El dibuix i el color en el disseny de la indumentària. Interpretacions sobre el maniquí i el natural. Estilització de la figura en el disseny de moda: el dibuix de figurins. Codis i convencionalismes gràfics d'aplicació al disseny de moda i la producció industrial.

65. Concepte de dibuix i color aplicat a les arts tèxtils. Les diferents tècniques de fabricació de teixits i els sistemes de transcripció del disseny. Catifes i tapissos: esbossos i cartons. Sistema directe o per quadrícula. El dibuix en relació a les tècniques d'estampació.

66. El dibuix en la pintura mural. Origen, evolució històrica i tècniques de la pintura mural. La pintura al fresc, principals materials i procediments. Els nous materials en la pintura mural actual.

67. El dibuix i color i la seva aplicació a les arts del vidre, el procés gràfic de disseny. Panorama històric i tècnic de les arts del vidre i la vidriera.

68. El dibuix arquitectònic. Concepte de profunditat i perspectiva aèria. Representacions gràfiques de parcs i espais enjardinats. Aplicacions perspectives. Acotacions. Signes convencionals i simbologia usual.

69. El projecte gràfic de disseny d'interiors. Fases. El dibuix d'estands. El dibuix escenogràfic. La perspectiva forçada i el seu ús en l'escenografia. L'espai escènic. Tipificació d'escenaris i decorats.

70. Fonaments del sistema de plans delimitats. Aplicacions.

71. Fonaments del sistema dièdric. Aplicacions.

72. Fonaments del sistema axonomètric. Aplicacions.

73. Fonaments del sistema cònic. Aplicacions.

74. Sistema axonomètric: representació de figures planes i sòlids geomètrics.

75. Sistema axonomètric: ombres pròpies i llançades.

76. Perspectiva cònica: mètodes perspectius.

77. Perspectiva cònica: elecció del punt de vista. Deformacions perspectives.

78. Perspectiva cònica: representació de figures planes i sòlids geomètrics.

79. Perspectiva cònica: il·luminació. Ombres pròpies i llançades.

80. La representació espacial en els sistemes infogràfics. Modelatge. Renderitzat. Visualització interactiva i animació.